

لیکونکی: کاتی توما ریلو (Kate Tummarello)
منبع اود خپریډو نیټه: کمان ډریم «2017-01-17».
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سید حسام «مل».

« اوباما » د خپل د با ندی وتلود تر لود دروازو دپرانستلود پا ره
د څارنی واکونو ته د قدرت پراخوالی ورکړی
«Obama» Expands surveillance powers on his way out

بناغلی بارک «اوباما» ته اجازه ورکړي چې د تا سو دناهیلی د پوهید و د پا ره د خپل حکومت د
څارنی دزیر بنا یی جوړبنتونو د نظارت کچه او دهغه حجم مخکي له هغه چې واک دونالد
ترومپ ته ور وسپاري لور وښی، لیکونکی « کاتی توما ریلو » .
یواځی څو ورځی لا زیات پاتې نه دي کوم چې نوي ټاکل شوي جمهور ریس
بناغلي دونالد ترومپ سپینی ما نی ته ور ننوځی اود هیواد چا ري پخپل لاس کي واخلي،
دبارک «اوباما» اداره په دي ورځو کي د نها یی قواعد و داسا نولو د پا ره د خپل هیواد
داستخبا راتی او اطلاعاتی ادارو سره د بی گناه خلکو په اړه خپل گډ وډ اونا فلترشوی
معلومات شریکوي .
د «اوباما» د اداری او یا دهغه دولت له خوا د (۱۲۳۳۳) نمبر نوي اجرا یوی صا در
شوی فرمان له مخي تاسي د امریکي د متحده ایالاتو د ملي امنیت آژانس ته اجازه

ورکول کیري چي تاسی دهمدی صا درشوی فرمان د حکم په نظر کی نیولو اودخپل مخکینی صلاحیت او اقتدار په لرلو سره د خپل څارنی او د نظارت کچی ته یوڅه روڼوالی (شفافیت) ورکړي اودخپل اطلاعاتو دراتولو د خصوصی حریم دلمری جریان اړیکی په مستقیم بڼی د اطلاعاتی سازمانونو لکه د (FBI) ، (DEA) او د امنیت داخلی وزارت سره نژدی او ټینگ پړانځي دا هغه څه دی کوم چي نیویارک ټایمز نن نشر ته ورسپارلي دي .

دیا دونی وړ مطلب دا چي ددی صا درشوی فرمان له مخي اطلاعاتی آژانسونو ته ددی ډول جمعی اطلاعاتو دراتولو په لاره کي مزاحمت رامینځته کیري چي دا پخپله ډیر یوستر تغیر اوبدلون دي . داخلی اطلاعاتی سازمانونه دهغه له جملی څخه لکه (FBI) داطلاعاتو خصوصی حریم دساتني په معرض کي دمخکینی الزاماتو دحکم له مخي ترلاسه شوی اطلاعات (NSA) دداری سره شریکول اوبیا وروسته له هغه دغه اداره دنوموړي ترلاسه شوی اطلاعاتو له جملی څخه دغیر ضروری اشخاصو په فلتر کولو سره خپل دنده ترسره کول یعنی لکه دبی گناه خلکو په اړه ناسم اطلاعات له مینځه وړل چي دایول کړنه دامریکی د متحده ایالاتو د ملی امنیت د آژانس یو له ډیر ستر عملیا تو څخه وه .

له هغه ځایه څخه چي نیویارک ټایمز دغه نوی اجرایوی فرمان دیو قانون په بڼه پخپل یو گڼه نشرته وسپارل نو دهمدی قانون په نظر کی نیولو سره داسي ادعا کیري چي حکومت د (خطر د کمید و) د کچی په اړه چي مخکي د (NSA) پواسطه سره ترسره کیده پس له دی به دا توان ونه لری چي ترلاسه شوي اطلاعات ښه چان اوفلتر کړي اوبیا په دي رارسید لی اطلاعاتو کی ناسم اطلاع تشخیص کړی ، خصوصاً هغه اطلاعات کوم چي دنورو ادارو او خبری آژانسونو ته دارزش وړ وی اوبل داچي حکومتی مقامات به دبی گناه خلکو په اړین ډیر له انصافه لیری شخصی ناسم اطلاعات به تر سترگو کړی .

ددغه نوی آرام اوهوسا قواعد و په نظر کی نیولو سره بیا هم دلته د یولر شرایطو د ضرورت احساس باید له پامه ونه غورځول شی اوهغه داچي ترلاسه شوی اطلاعات مخکی دهغه چی دامریکی دمتحده ایالاتو دامنیت ملی آژانس (NSA) ته وسپارل شی باید وکتل شی چی بیا دامنیت ملی آژانس دغه اطلاع اودهغه دمالی لگښت د تضمین کولو څخه وروسته اطلاعات دامریکا یا نو په اړه کوم چی خارجی اطلاعاتی آژانسونو اوبیا ضد جاسوسی سازمانونو ورکړی دی دهغوی اهداف تجزیه اوتحلیل کړی سم له ناسم اطلاعاتی څخه بیل کړی اما نه دداخلی دوسیو تحلیل او تجزیه .

په هر صورت اوبیا په ځانگړی بڼی دغه مزاحمت اوبیا ستونزی ته پام ساتل مثلاً « که چیری شنونکي یا تحلیلگر په تصادفی بڼی سره له دی خوا اوهغه خوا څخه

شواهد تر لاسه کړي چي يو امریکایي په هیڅ یو بڼی سره کوم جرم نه دی تر سره کړی نو هغه امریکایی بیا هم یواځی دهمغه را رسیدلي اطلاع له مخي ستر محکمې ته لیږل کيږی او یا که نه؟» ټایمس په دی مورد کي لیکي: خبر یا اطلاع کوم چی بی دیو عدلی اداری دحکم څخه پرته را تول شوی وی یا په هغه کی د کوم یو محکمې لاس دخپل اوکړ نه وی نو دباندنی اطلاعاتی آژانسونو اهدافو څخه یو څه او یا هیڅ دهغو داطلاع دخصوصی حریم څخه ملاتړ نه تر سره کيږی اوداځکه چي اطلاع خام نیمگړی اودداخلی اجرایوی قانونی ادارو له خوا دامریکا یا نو په اړه چان شوی نه دی یعنی پرته دامنیت ملی دتداخل څخه دامریکا یا نو په اړه هرډول اطلاع ناسم گڼل کيږی

مونږ زیات هیلی لرل نو دهمدی هیلی په لرلو سره مونږ اونور آزاد مدني ټولنی اود خصوصی حریم گروپونه په گډه سره د نومبر په میاشت کي دبنیاغلی بارک «اوباما» ته یولیک واستول او په هغه لیک مونږ دهغه څخه درخواست وکړل چی جمهور ریس باید په روان او ورځنی کارونو اوبیا په ځانگړي توگه د دولتی فعالیتونو په اړین مخکی له دی چی د سپنی ما نی څخه ووځی شفافیت او حسا بداری پلی کړي اما هغسی شفافیت چی مونږ دهغه د پلی کید و انتظار لرل اصلاً هیڅ تر سترگو نشو.

مونږ په ورلیږل شوي لیک کي له جمهور ریس «اوباما» څخه غوښتي وه چي هغه د محکمې دڅارنی اود نظریا تو د انتشار کچه پرخارجي اطلاعاتی موسسا توباندی کمه کړي اودهغو پرخنو خارجی پلټونکی اونظارتی پروگرامونو باندي د نیاز په نظر کي نیولو سره یو څه رنا اچولو ته موقع ورکړي کوم چي هغوی امریکایان په نښه کړی وی یا هغه بهرنی نهادونه چی په ځانگړی بڼی سره امریکا یا ن تر خپل هدف لاندی نیولی وی .

ښکاره خبره خو دادي چي دالمړی ځل نه دي چي مونږ دبنیاغلی بارک «اوباما» څخه ناهیلی کيږو .

بنیاغلی بارک «اوباما» ته اجازه ورکړي چي هغه په دي وروستی ورځو پخپل دفتر کی دتاسو د ناهیلی دپوهید و اوشناخت دپاره دخپل حکومت دڅارنی دزیر بنایي جوړښتونو دنظارت کچه اودهغه حجم مخکي له هغه چي واک دونا لډ ترومپ ته ور وسپاري لوړ وښی .

دغه دیادونی پورتنی کار اوفعالیتونه د(Attribution share- Alik) تر لایسنس لاندی تر سره شوی دي .

د مقالی د لیکونکی په اړه څو خبري: کاتی تومیرول په (EFF) فعال تیم کي پرنظارتی مسایلو باندي کار کوی کوم چي مخکي هغه په واشنگتن دیسی کي دسیاسی تکنالوژی په څانگه کی لکه دخصوصی اطلاعاتو د حریم ساتنه ،

دانترنیت حاکمیت اود معنوی مالیکت دخوندی سا تلو په برخه کی دندی تر سره کول .
په درناوی (۱۸-۰۱-۲۰۱۷) -----